

گزارش هفتگی بازار نفت: (۱۳۷۷/۵/۱۶ - ۱۳۷۷/۵/۱۲)

قیمت برخی از نفت خام‌های بازار نفت در هفته گذشته به شرح زیر بوده است

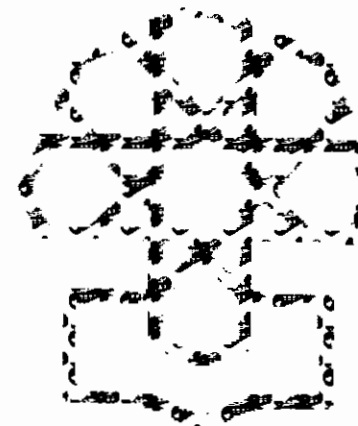
واحد: دلار در هر بشکه

روز	برنت دریای شمال	وست تگزاس	دوبی	نفت خام سبک ایران*	نفت خام سنگین ایران*
دوشنبه ۱۳۷۷/۵/۱۲	۱۲/۱۱	۱۳/۷۴	۱۲/۱۷	۱۱/۰۵	۱۰/۶۲
سه‌شنبه ۱۳۷۷/۵/۱۳	۱۲/۱۰	۱۳/۸۰	۱۲/۳۰	۱۱/۰۳	۱۰/۶۰
چهارشنبه ۱۳۷۷/۵/۱۴	۱۱/۹۴	۱۳/۷۳	۱۲/۱۳	۱۰/۹۹	۱۰/۵۶
پنجشنبه ۱۳۷۷/۵/۱۵	۱۱/۹۲	۱۳/۷۹	۱۲/۱۵	۱۰/۹۷	۱۰/۵۴
جمعه ۱۳۷۷/۵/۱۶	۱۱/۸۴	۱۳/۸۰	۱۲/۰۴	۱۰/۸۹	۱۰/۴۶

* قیمت نفت خام‌های کشورهای کشورمان بر مبنای بندر سیدی کریر ارائه گردیده است.

بازار نفت (۱۸۴)

(از تاریخ ۱۳۷۷/۵/۱۲ تا ۱۳۷۷/۵/۱۶)

معاونت پژوهشی
مرداد ۱۳۷۷

کار: دفتر امور زیربنایی - گروه انرژی

کد گزارش: ۱۸۰۳۵۵۲

احتمال دور سوم کاهش تولید اوپک تقویت گردید

هفته گذشته یک منبع خبری آشنا با مواضع عربستان، اعلام کرد که چنانچه در اواخر ماه سپتامبر قیمت‌ها همچنان در سطح پایینی قرار داشت عربستان از ایده اجلاس زودهنگام اوپک حمایت خواهد کرد. در این گردهمایی که قبل از اجلاس عادی ماه نوامبر اوپک برگزار خواهد شد در صورت بهبود روند تعهدات اعضا در کاهش تولید ادامه قیمت‌های ضعیف، سازمان اوپک ممکن است ناچار شود دور سوم کاهش تولید را به اجرا گذارد. همچنین کویت معتقد است چنانچه تا ماه نوامبر قیمت نفت برنت به ۱۷ دلار در بشکه افزایش نیافت در آن صورت کاهش یک میلیون بشکه در روز دیگر از سطح تولید اوپک الزامی خواهد بود.

قابل توجه این که پیش از این وزیر نفت ونزوئلا اعلام کرده بود که بسیار زود است تا دور جدید کاهش تولید مورد بررسی قرار گیرد زیرا برای این تصمیم ابتدا باید ارزیابی روشنی از کاهش‌های قبلی در دست باشد.

به نظر می‌رسد با ادامه روند کاهش تولید رفته رفته تولیدکنندگان خلیج فارس در ایفای مسئولیت تنظیم بازار تنهاتر می‌شوند زیرا در دور اول کاهش تولید تعداد تولیدکنندگان غیر اوپک که با اوپک همکاری نمودند بیشتر از دور دوم بود، در حالی که برای کاهش دور سوم مابین اعضای اوپک نیز اتفاق نظر وجود ندارد. قابل توجه این که ونزوئلا هنوز به تعهد دور دوم کاهش تولید خود نیز عمل نکرده اما جمهوری اسلامی ایران رامتهم به تخلف می‌کند.

***

اختلاف سازمان ملل و عراق منجر به افزایش اندک قیمت‌ها شد

در اواخر هفته گذشته تشدید اختلافات مابین کمیسیون خلع سلاح شورای امنیت و دولت عراق موجب افزایش اندک قیمت نفت خام‌های خلیج فارس گردید زیرا ممکن است این امر منجر به کاهش یا قطع صادرات نفت عراق شود. در ماه‌های گذشته افزایش صادرات

نفت عراق از جمله عوامل مهم تضعیف کننده قیمت‌های نفت بود. زیرا بخشی از کاهش تولید اوپک به وسیله افزایش صادرات عراق جبران گشته و این امر مانع تأثیر تصمیم اخیر اوپک بر بازار نفت گردیده است. بدیهی است تصویب کمک ۳۰۰ میلیون دلاری برای بازسازی برخی از تأسیسات نفتی عراق به افزایش بیشتر تولید عراق کمک خواهد نمود. تولید عراق در ماه ژوئیه به رکورد بی سابقه ۲/۳۸ میلیون بشکه در روز رسید که حدود ۶۳۰ هزار بشکه در روز از تولید ماه فوریه سال جاری بیشتر است. مقامات عراقی معتقدند با بازسازی مختصری که انجام گیرد تولید این کشور تا اواخر سال جاری به ۲/۵ میلیون بشکه در روز خواهد رسید.

به نظر می‌رسد دولت عراق کماکان قادر نیست در سقف مورد نظر سازمان ملل (۵/۳ میلیارد دلار در شش ماه) نفت صادر کند و به اعتراف مسئولان ذی‌ربط عراق صادرات نفت این کشور فقط در سطح ۴ میلیارد دلار در شش ماه عملی خواهد بود و این کشور مجاز است تا سقف یاد شده تولید خود را افزایش دهد. از این رو لازم است سازمان اوپک این واقعیت را در تصمیمات خود ملحوظ نماید.

***

تعمیرات گسترده دریای شمال و احتمال افزایش تولید نفت پس از خاتمه تعمیرات

تعمیرات سالانه دریای شمال باعث خواهد شد تولید این منطقه حدود ۷۰۰ هزار بشکه در روز کاهش یابد. تولید این منطقه که در ماه ژوئیه ۵,۷۴۳ میلیون بشکه در روز برآورد شده است. به دنبال تعمیرات به ۵,۰۵۰ میلیون بشکه در روز خواهد رسید. بخش اعظم کاهش تولید در بخش نروژ صورت خواهد گرفت و در بخش انگلیس تولید به میزان ۱۵۰ هزار بشکه در روز کاهش خواهد یافت.

روزنامه گاردین چاپ انگلیس می‌نویسد که تولید نفت بریتانیا روند افزایشی خود را طی خواهد نمود مگر آن که قیمت‌های نفت در سطح غیر معمول کنونی باقی بماند.

آمار بانک سلطنتی اسکاتلند نشان می‌دهد که درآمدهای نفتی حوزه‌های انگلیس در

دریای شمال کمتر از هجده میلیون پوند در روز بود که پایین ترین رقم طی هفت سال گذشته بوده است. رئیس بخش اقتصادی این بانک معتقد است علی‌رغم افزایش تولید بسیار بعید است که درآمدها در کوتاه مدت بالا برود.

به نظر می‌رسد تولید نفت دریای شمال همچون سال‌های قبل پس از تعمیرات سالانه به طرز قابل توجهی افزایش یابد. از این رو بهبودی جزئی قیمت‌ها که به دلیل کاهش تولید دریای شمال صورت می‌گیرد با افزایش تولید این منطقه جبران خواهد شد. نیروژ در دور اول کاهش تولید با اوپک همکاری نمود اما مورد اعتراض آژانس بین‌المللی انرژی قرار گرفت. (به دلیل عضویت نیروژ در آژانس بین‌المللی انرژی) و در دور دوم با اوپک همکاری ننمود به دلیل شاخص بودن نفت خام‌های دریای شمال تولید این منطقه از اهمیت به‌سزایی برخوردار است.

***

سنای امریکا در صدد حمایت از بازار نفت است

نمایندگان ایالت‌های نفت‌خیز سنای امریکا، دولت را تحت فشار قرار داده‌اند که با خرید ۳۰ میلیون بشکه نفت از یک سو سطح ذخایر استراتژیک را افزایش داده و از سوی دیگر با این اقدام از بازار نفت حمایت کند. بودجه پیشنهادی برای این اقدام ۴۲۰ میلیون دلار است. آقای PETE DOMENICI سناتور ایالت نیومکزیکو هدف از این طرح را حمایت از تولیدکنندگان کوچک و مستقل امریکایی که در وضعیت اضطراری قرار دارند اعلام کرد. در ماه گذشته دایره انرژی امریکا طرح جایگزین نمودن نفت به فروش رفته از ذخایر استراتژیک را بدون در نظر گرفتن هزینه لازم مطرح نمود اما پیش‌بینی نمی‌شود این طرح زودتر از ماه آینده در معرض بحث و رأی‌گیری قرار گیرد.

به نظر می‌رسد دولت امریکا که از یک سو به دلیل پرداخت هزینه کمتر بابت واردات نفت راضی و خشنود است از سوی دیگر از جانب ایالت‌های نفت‌خیز تحت فشار است. از این رو اقدام احتمالی امریکا به منظور حمایت از تولیدکنندگان نفت داخلی خواهد بود نه

حمایت از بازار بین‌المللی نفت. از سوی دیگر دولت امریکا ذخایر استراتژیک خود را با نفت بسیار ارزان‌تر خواهد نمود تا در شرایط لازم از آن بهره‌برداری نماید.

***

کاهش تقاضای نفت در کشورهای خاور دور ادامه دارد

با گذشت قریب یک سال از بحران اقتصادی کشورهای جنوب شرقی آسیا کاهش تقاضای نفت در این کشورها همچنان ادامه دارد. در ماه ژوئن تقاضای نفت کره جنوبی ۶ درصد از سال قبل کمتر بود. به طور متوسط در ربع دوم سال جاری تقاضای نفت در این کشور ۱۱ درصد از برهه مشابه سال گذشته کمتر بود. همچنین آمار منتشر شده بیانگر آن است که متوسط واردات نفت خام ژاپن در نیمه اول سال جاری ۲۳۰ هزار بشکه در روز کمتر از شش ماهه نخست سال قبل است. قابل توجه این که علی‌رغم مطلب یادشده واردات نفت خام ژاپن از کشورهای امارات متحده عربی و قطر به ترتیب ۳ و ۴۲ درصد افزایش داشت. اما از سایر کشورها با کاهش توأم گردید. بررسی کاهش مصرف این کشورها نشان دهنده آن است که عمده کاهش در فرآورده‌های سوختی به وقوع پیوسته اما مصرف فرآورده‌هایی نظیر نفتا که ماده اولیه واحدهای صنعتی است نه تنها کاهش نیافته بلکه با افزایش قابل ملاحظه‌ای هم همراه بوده است.

به نظر می‌رسد کشورهای بحران زده آسیای جنوب شرقی سعی دارند با کاهش مصرف داخلی و افزایش صادرات بر مشکلات عدیده خود غلبه نمایند. اما ابعاد این بحران صرفاً دامنگیر کشورهای خاور دور نیست، بلکه ابعاد آن کشورهای دیگر آسیایی و همچنین اروپا و امریکا را نیز به تدریج شامل می‌شود. به عنوان مثال رشد اقتصادی امریکا که در ربع اول سال جاری ۵/۵ درصد بود اخیراً به ۱/۴ درصد رسیده است در حالی که نفت ارزان می‌تواند عال مؤثری در رشد اقتصادی کشورهای صنعتی باشد.

***

مطالعه عبور خط لوله از بستر دریاچه خزر آغاز گردید

جمهوری ترکمنستان هفته گذشته مطالعه احداث خط لوله گاز از بستر دریاچه خزر را به یک شرکت امریکایی واگذار کرد. این خط لوله که به ترانس کاسپین^۱ معروف گشته گاز صادراتی جمهوری ترکمنستان را از بستر دریاچه خزر به سواحل ارزروم^۲ ترکیه منتقل خواهد نمود. هزینه این خط لوله ۲/۴ میلیارد دلار برآورد شده است و قرار است شرکت‌های امریکایی BECHTEL , ELECTRIC GENERAL ساخت این خط لوله را عهده دار شوند.

به نظر می‌رسد این خط لوله جایگزین خط لوله صادراتی ترکمنستان، ایران، ترکیه خواهد شد زیرا امریکا با عبور خطوط لوله صادرات نفت و گاز آسیای میانه از طریق جمهوری اسلامی ایران مخالف است و سعی دارد از هر طریق مانع از انجام آن شود در حالی که عبور خطوط لوله نفت و گاز از بستر دریاچه خزر به دلیل زلزله خیز بودن آن برای منطقه بسیار خطرناک است. چند روز قبل یک نشریه چاپ قزاقستان (دلو وایاندلیا) اعلام کرد که در صورت اجرای خط لوله انتقال نفت و گاز از طریق دریاچه خزر به دلیل زلزله خیز بودن قعر آن ممکن است منجر به یک فاجعه بزرگ زیست محیطی و حتی امنیتی شود.

این مسیر مورد حمایت امریکاست اما صاحب نظران هشدار داده‌اند که چنین امری به معنی نابودی محیط زیست دریاچه خزر خواهد بود. این نشریه تأکید نموده که کارشناسان بارها نظر داده‌اند که راه ایران کوتاه‌ترین، امن‌ترین و اقتصادی‌ترین مسیر برای صادرات نفت و گاز آسیای میانه است.

تحلیل حاضر، ملخص گزارشی جامع است که هر هفته در مرکز پژوهشها تهیه می‌شود. چنانچه به مدارک بیشتری نیاز باشد لطفاً با مرکز پژوهشها، دفتر امور زیربنایی - گروه انرژی تماس حاصل فرمایید.

1. (TRANS CASPIAN).
2. ERZURUM.